

Seminarium prawno-podatkowe
Podatki w branży ubezpieczeniowej

Warszawa, 3 grudnia 2013 r.

Agenda

1. Zmiany w przepisach podatkowych na 2014 r. – omówienie najważniejszych zmian z perspektywy sektora ubezpieczeń

- Podatek dochodowy od osób prawnych – Ustawa z 8 listopada 2013 r.
- Podatek od towarów i usług – wybrane zmiany od 1 stycznia 2014 r.

2. Uwarunkowania prawno–regulacyjne działalności ubezpieczeniowej - bieżące kwestie

3. Zmiany w przepisach o cenach transferowych - omówienie wprowadzanych zmian

4. Optymalizacja kosztów pracowniczych w zakresie PIT i ZUS w czasie spowolnienia gospodarczego

5. Bieżące orzecznictwo i praktyka podatkowa w sektorze ubezpieczeń - omówienie najciekawszych wyroków i interpretacji

Podatek dochodowy od osób prawnych – Ustawa z 8 listopada 2013 r.

Jakub Żak

Partner

Zespół Instytucji Finansowych

Deloitte Doradztwo Podatkowe

Źródło zmian

Ustawa z 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku tonażowym.

Podstawowe zmiany:

- Opodatkowanie podatkiem CIT spółek komandytowo - akcyjnych
- Określenie skutków podatkowych związanych z subpartycypacją wierzytelności pożyczkowych i kredytowych banków

Opodatkowanie S.K.A.

Status podatkowy S.K.A. na gruncie podatku dochodowego

Status:

- **Obecnie** – spółka komandytowo – akcyjna jest transparentna podatkowo. Podatnikami są wspólnicy S.K.A.
- **Po zmianie** – przepisy ustawy o CIT znajdą zastosowanie do S.K.A., stanie się ona podatnikiem podatku dochodowego

Konsekwencje praktyczne:

- istotna zmiana polegająca na objęciu S.K.A. regulacją analogiczną do tej dotyczącej spółek kapitałowych
- Wspólnicy (w tym akcjonariusze) opodatkowani jedynie od faktycznie wypłaconego zysku, możliwe podwójne opodatkowanie dochodu
- objęcie S.K.A. przepisami o niedostatecznej kapitalizacji

Status podatkowy S.K.A. na gruncie podatku dochodowego

Wkład niepieniężny:

- Przychodem wspólnika nie będącego akcjonariuszem w S.K.A. będzie wartość wkładu niepieniężnego w postaci rzeczy lub praw niebędących przedsiębiorstwem ani jego zorganizowaną częścią, w zamian za który nie otrzymuje akcji. U akcjonariusza przychodem będzie wartość nominalna akcji.
- Momentem powstania przychodu będzie dzień przeniesienia na spółkę własności przedmiotu wkładu / podwyższenia kapitału.

Przychód z udziału w zyskach osób prawnych:

- Przychód z wystąpienia wspólnika nie będącego akcjonariuszem z S.K.A. oraz ze zmniejszenia jego udziału, w części niestanowiącej kosztu uzyskania przychodu obliczonego zgodnie z art. 15 ust. 11 albo art. 16 ust. 1 pkt 8,
- Wartość niepodzielonych zysków przy przekształceniu S.K.A. w spółkę niebędącą osobą prawną,
- Odsetki od udziału kapitałowego wypłacane wspólnikowi.

Niedostateczna kapitalizacja

- S.K.A. objęta będzie przepisami o niedostatecznej kapitalizacji
- W przypadku wspólnika w spółce komandytowo – akcyjnej, warunek jego procentowego udziału w spółce (25%) spełniony będzie bez względu na wielkość jego udziału w tej spółce.
- W przypadku, gdy kwota udzielonej spółce komandytowo-akcyjnej pożyczki zostanie jej przekazana przed dniem, w którym S.K.A. zostanie podatnikiem CIT, nowe przepisy dotyczące niedostatecznej kapitalizacji nie znajdą zastosowania.

Podatek u źródła

- Zwolnienie z opodatkowania WHT od odsetek, praw autorskich, znaków towarowych i innych należności wymienionych w art. 21 ust.1 pkt 1 ustawy o CIT na podstawie Dyrektywy w przypadku, gdy wypłacającym jest spółka będąca polskim rezydentem a otrzymującym jest powiązana z nią spółka będąca rezydentem jednego z państw EOG – nie znajdzie zastosowania w przypadku S.K.A.

Moment wejścia w życie przepisów

- Przepisy dotyczące S.K.A. i przychodów z udziałów w zyskach takich spółek znajdą zastosowanie **od pierwszego dnia roku obrotowego tej spółki rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2013 r.**
- **W przypadku, gdy:**
  - S.K.A. powstała po 14 dniach od ogłoszenia Ustawy i jej rok obrotowy rozpoczęty w 2013 r. nie kończy się 31 grudnia 2013 r., lub
  - S.K.A. dokonała zmiany roku obrotowego po wejściu w życie nowych regulacji
    - powinna ona zamknąć księgi rachunkowe i sporządzić sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2013 r. Nowy rok podatkowy rozpocznie się dla niej 1 stycznia 2014 r. i będzie trwał do końca przyjętego przez nią roku obrotowego
- Do zysku wypracowanego przez S.K.A. przed dniem, w którym stała się ona podatnikiem CIT, nowe regulacje nie znajdą zastosowania (nie dotyczy to zysku przypadającego na akcjonariuszy)
- W przypadku niewypłaconych zysków z lat ubiegłych przyjmuje się, iż wypłata zysków następująca od dnia, którym spółka została podatnikiem, stanowi w pierwszej kolejności wypłatę zysków osiągniętych przed tym dniem

Subpartycypacja – dochód ze zbycia praw do strumienia pieniężnego

Subpartycypacja wierzytelności

Obecnie:

- Wątpliwości w zakresie rozliczenia dla celów podatkowych przeniesienia praw do strumienia pieniądza z sekurytyzowanych wierzytelności kredytowych na podstawie umowy o subpartycypację wierzytelności

Po zmianie:

- W przypadku zbycia przez bank funduszowi sekurytyzacyjnemu albo towarzystwu funduszy inwestycyjnych tworzącemu taki fundusz – do przychodów nie zalicza się praw do strumienia pieniądza w części niewymagalnej sekurytyzowanych wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację
- Przychód ze zbycia funduszowi na podstawie umowy o subpartycypację praw do strumienia pieniądza w części sekurytyzowanych wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację powstaje w dacie wymagalności rat kapitałowych tych wierzytelności lub w dacie ich zapłaty, jeżeli zapłata nastąpiła przed upływem terminu wymagalności. Przychodem jest kwota uzyskana z tytułu zbycia praw do strumienia pieniądza w części odpowiadającej udziałowi, jaki stanowi wymagalna lub zapłacona rata kapitałowa w kwocie stanowiącej sumę rat kapitałowych wierzytelności z tytułu kapitałowej części kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację.

Subpartycypacja wierzytelności

Do kosztów uzyskania przychodów w banku będą zaliczane

- zwrócone funduszowi sekurytyzacyjnemu albo towarzystwu funduszy inwestycyjnych tworzącemu fundusz sekurytyzacyjny kwoty uzyskane ze zbycia tym podmiotom praw do strumienia pieniądza z sekurytyzowanych wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację - w przypadkach gdy nastąpi zwrotne przeniesienie praw do takich wierzytelności,

jeżeli bank wykazał przychód na podstawie art. 12 ust. 4f i nie zaliczył do kosztów kapitału kredytu (pożyczki) na podstawie art. 15 ust 1h pkt 3 lit b lub c.

W zakresie rezerw:

- w bankach zaliczone do kosztów uzyskania przychodów rezerwy, o których mowa w ust. 1 pkt 26, oraz odpisy aktualizujące, o których mowa w art. 38b, utworzone na kredyty (pożyczki) objęte umową o subpartycypację podlegają pomniejszeniu o wartość kwoty ze zbycia praw do strumienia pieniądza z tytułu kredytów (pożyczek) w ramach umowy o subpartycypację;
- te rezerwy i te odpisy utworzone na niespłaconą część kredytu (pożyczki) są jednak kosztem uzyskania przychodów w tej części, w jakiej przychody ze zbycia kredytu (pożyczki) na podstawie umowy o subpartycypację zostały wykazane na podstawie art. 12 ust. 4 pkt 15 lit. c.

Podatek od towarów i usług – wybrane zmiany od 1 stycznia 2014 r.

Michał Chyła

Menedżer

Zespół Instytucji Finansowych

Deloitte Doradztwo Podatkowe

Moment powstania obowiązku podatkowego

Moment powstania obowiązku podatkowego

Zasada ogólna:

- **Obecnie** – obowiązek podatkowy powstaje w większości przypadków z chwilą wystawienia faktury nie później jednak niż w 7. dniu licząc od dnia wydania towaru lub wykonania usługi
- **Po zmianie** - obowiązek podatkowy powstaje **z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi.**

Konsekwencje praktyczne:

- istotna zmiana polegająca na odejściu od powiązania momentu powstania obowiązku podatkowego z datą wystawienia faktury
- świadczenie usług / dostawy towarów pod koniec miesiąca

Przykład – wykonanie usługi

Wykonanie usługi	30 września	
Wystawienie faktury	1 października	
Termin płatności faktury	30 dni od daty wystawienia, tj. 31 października	
	Aktualne przepisy	Przepisy od 1 stycznia 2014 r.
Deklaracja VAT	za październik / za IV kwartał	za wrzesień / za III kwartał
Termin płatności podatku	25 listopada / 25 stycznia	25 października
Sposób finansowania podatku	zapłata za fakturę od klienta	środki własne (faktura zostanie zapłacona dopiero 31 października)

Moment powstania obowiązku podatkowego

Częściowe wykonanie usługi:

- W odniesieniu do przyjmowanych częściowo usług, usługę uznaje się również za wykonaną, w przypadku wykonania części usługi, dla której to części określono zapłatę.
- Dotyczy każdego rodzaju usług (nie tylko tych odbieranych na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego); konieczna możliwość podziału usługi w sensie gospodarczym i określenie dla części usługi zapłaty.

Usługi świadczone w sposób ciągły:

- Jeżeli w związku ze świadczeniem usługi, ustalane są następujące po sobie terminy płatności lub rozliczeń obowiązek podatkowy powstaje **z końcem każdego okresu, do którego odnoszą się te płatności lub rozliczenia.**
- Jeżeli świadczenie usług jest dłuższe niż rok, a w danym roku nie upływają terminy płatności lub rozliczeń obowiązek podatkowy powstaje **z upływem każdego roku podatkowego.**

Moment powstania obowiązku podatkowego

Przykład 1:

Usługa utrzymywania systemu IT za okres 1 lipca 2014 r. – 30 czerwca 2016 r.

Termin płatności: 10 stycznia 2015 r.

Obowiązek podatkowy: 31 grudnia 2014 r. w części za 2014 r.?

Przykład 2:

Usługa utrzymywania systemu IT za okres 1 lipca 2014 r. – 30 czerwca 2016 r.

Termin płatności: 30 czerwca 2016 r.

Obowiązek podatkowy: 31 grudnia 2014 r., 31 grudnia 2015 r. oraz 30 czerwca 2016 r.?

Moment powstania obowiązku podatkowego

Przedpłaty:

- Jeżeli przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, obowiązek podatkowy powstaje **z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty**.
- Z wyłączeniem m.in.:
  - dostaw i dystrybucji energii,
  - telekomunikacyjnych
  - najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,
  - ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania,
  - stałej obsługi prawnej i biurowej,

Moment powstania obowiązku podatkowego

- Uchylenie większości regulacji szczególnych dotyczących momentu powstania obowiązku podatkowego dla określonych dostaw lub usług

Nowe szczególne momenty powstania obowiązku podatkowego:

- **z dniem otrzymania zapłaty m.in.:**
  - usługi finansowe zwolnione z VAT na podstawie **art. 43 ust. 1 pkt 37 – 41**
- **z dniem wystawienia faktury*:**
  - dostawa i dystrybucja energii elektrycznej, ciepłej, itp.
  - świadczenie usług telekomunikacyjnych
  - najem, dzierżawa, leasing lub usługi o podobnym charakterze
  - ochrona, dozór i przechowywanie mienia
  - stała obsługa prawna i biurowa

*Jeśli podatnik nie wystawi faktury w terminie lub wystawi z opóźnieniem – **obowiązek podatkowy** powstaje z chwilą upływu terminów na wystawienie faktury, a w przypadku, gdy nie określono takiego terminu – z chwilą upływu terminu płatności

Moment powstania obowiązku podatkowego – przepisy przejściowe

- Czynności **wykonane** przed 1 stycznia 2014 r. – obowiązek podatkowy powstaje na **dotychczasowych** zasadach
- Jeżeli w związku z wykonywaniem danej czynności są ustalane następujące po sobie terminy płatności lub rozliczeń – czynność uznaje się za wykonaną z **upływem każdego okresu**, do którego odnoszą się te płatności lub rozliczenia
- Jeżeli czynność jest wykonywana przez okres dłuższy niż rok, i w danym roku nie upływają terminy płatności lub rozliczeń – czynność uznaje się za wykonaną z **upływem każdego roku podatkowego**

Przykład:

Usługa utrzymywania systemu IT – płatność z dołu do 10 dnia następnego miesiąca

Usługa za grudzień 2013 r. – wykonanie z dniem 31 grudnia 2013 r.

Faktura VAT: 2 stycznia 2014 r.

Obowiązek podatkowy: 2 stycznia 2014 r.

Deklaracja VAT: za styczeń / pierwszy kwartał 2014 r.

Moment powstania obowiązku podatkowego – przepisy przejściowe

- W przypadku m.in. dostaw energii, usług telekomunikacyjnych, dla których obowiązek podatkowy uzależniony jest obecnie od upływu terminu płatności i do 31 grudnia 2013 r. wystawiono fakturę – obowiązek podatkowy powstaje **z chwilą upływu terminu płatności**, jeśli określony we właściwej umowie.

Ujmowanie w rozliczeniach VAT faktur korygujących in minus

Zasada ogólna:

- Warunkiem obniżenia podstawy opodatkowania, w stosunku do podstawy opodatkowania określonej w wystawionej fakturze **z wykazanym podatkiem** jest uzyskanie przez podatnika potwierdzenia odbioru faktury korygującej.

Brak wymogu posiadania potwierdzenia odbioru faktury korygującej:

- W przypadku, gdy podatnik nie uzyska potwierdzenia odbioru faktury korygującej korekta podstawy opodatkowania będzie możliwa jeżeli:
  - podatnik udokumentuje próbę doręczenia faktury korygującej,
  - z posiadanej przez podatnika dokumentacji będzie wynikało, że nabywca towaru lub usługobiorca wie, że transakcja została zrealizowana zgodnie z warunkami określonymi w fakturze korygującej.
- Obniżenie podstawy opodatkowania będzie możliwe nie wcześniej niż w deklaracji podatkowej składanej za okres rozliczeniowy, w którym zostały łącznie spełnione powyższe przesłanki.

Nowe zasady odliczenia podatku VAT naliczonego

Prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego

Zasada ogólna:

- **Obecnie** – prawo do odliczenia podatku naliczonego powstaje, co do zasady, w rozliczeniu za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę, albo dokument celny,
  - jeżeli faktura jest otrzymana przed nabyciem towaru lub wykonaniem usługi prawo do odliczenia podatku naliczonego powstaje dopiero z chwilą dostawy towaru lub wykonania usługi
- **Od 1 stycznia 2014 r.** – prawo do odliczenia podatku naliczonego powstaje w rozliczeniu za okres, w którym w odniesieniu do nabytych lub importowanych przez podatnika towarów i usług powstał obowiązek podatkowy,
  - prawo do odliczenia podatku naliczonego powstaje jednak nie wcześniej niż w rozliczeniu za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę.
- Powyższa zasada znajduje odpowiednie zastosowanie do uiszczanej przed dokonaniem dostawy lub wykonaniem usługi całości lub części zapłaty.
- W przypadku importu usług warunkiem odliczenia podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym powstaje obowiązek podatkowy jest uwzględnienie podatku należnego w deklaracji podatkowej składanej za ten okres.

Prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego

PRZYKŁAD – PRAWO DO ODLICZENIA		
Wystawienie e-faktury przez sprzedawcę	26 września	
Otrzymanie e-faktury przez nabywcę	26 września	
Wykonanie usługi	1 października	
Termin płatności faktury	30 dni od daty wystawienia, tj. 26 października	
	Aktualne przepisy	Przepisy od 1 stycznia 2014 r.
Odliczenie podatku naliczonego u nabywcy w deklaracji za:	<u>wrzesień</u> (wykonanie usługi nastąpiło przed upływem terminu złożenia deklaracji)	<u>październik</u> (wtedy powstał obowiązek podatkowy u sprzedawcy)
Płatność VAT z faktury vs odliczenie	- 25 października pomniejszenie VAT należnego o naliczony - 26 października płatność do sprzedawcy	- 26 października płatność do sprzedawcy - 25 listopada/25 stycznia pomniejszenie VAT należnego o naliczony

Prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego

- Pozostaje prawo do odliczenia podatku w deklaracji za jeden z dwóch następujących okresów rozliczeniowych, ale **od kiedy liczone**?
  - od momentu powstania obowiązku podatkowego u sprzedawcy?
  - od momentu otrzymania faktury?
- Odliczenie podatku naliczonego poprzez korektę deklaracji:
  - generalnie w ciągu 5 lat od początku roku, w którym powstało prawo
  - ale w przypadku m.in. importu usług – w ciągu 5 lat od końca roku, w którym powstało prawo

Prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego

Rozliczenie otrzymanych faktur VAT korygujących

- W przypadku, gdy nabywca towaru lub usługi otrzymał fakturę korygującą zmniejszającą podstawę opodatkowania jest on obowiązany do zmniejszenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym fakturę taką otrzymał.
  - Jeżeli podatnik nie obniżył kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego określonego w fakturze, której korekta dotyczy, a prawo do takiego obniżenia mu przysługuje, zmniejszenie kwoty podatku naliczonego uwzględnia się w rozliczeniu za okres, w którym podatnik dokonuje tego obniżenia.
- Jeżeli sprzedawca rozlicza fakturę korygującą bez potwierdzenia otrzymania faktury korygującej przez nabywcę (na podstawie udokumentowanej próby doręczenia), nabywca towaru lub usługi jest zobowiązany do zmniejszenia podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym dowiedział się o warunkach, na jakich transakcja została zrealizowana.

Zmiany w fakturowaniu

Nowe przepisy dotyczące faktur VAT

Definicja faktury:

- Przez **fakturę** rozumie się dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie.
- Przez **fakturę elektroniczną** rozumie się fakturę w formie elektronicznej wystawioną i otrzymaną w dowolnym formacie elektronicznym.

Nowe przepisy dotyczące faktur VAT

- **Obecnie** fakturę wystawia się
  - nie później niż w **terminie 7 dni** od dnia wydania towaru / wykonania usługi
  - co do zasady nie wcześniej niż **w dacie wydania towaru / wykonania usługi**
- **Od 1.1.2014** fakturę wystawiać się będzie:
  - nie później niż **15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę**
  - jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, fakturę wystawia się **nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty**
- W przypadku m.in.
  - dostaw energii,
  - usług telekomunikacyjnych,
  - najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,fakturę wystawia się nie później niż **z upływem terminu płatności.**

Nowe przepisy dotyczące faktur VAT

- Faktury nie mogą być wystawiane **wcześniej niż 30. dnia** przed:
  - dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi,
  - otrzymaniem, przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty
- Brak ograniczeń co do wcześniejszego wystawienia faktury dla:
  - usług dla których w związku z ich świadczeniem ustalane są następujące po sobie terminy płatności lub rozliczeń (usługi ciągłe),
  - dostaw energii,
  - usług telekomunikacyjnych,
  - najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze, jeżeli faktura zawiera informację jakiego okresu dotyczy.

Nowe przepisy dotyczące faktur VAT

Zwolnienie z obowiązku wystawiania faktur:

- Podatnik nie jest obowiązany do wystawienia faktury w odniesieniu do sprzedaży zwolnionej od podatku na podstawie **art. 43 ust. 1**, art. 113 ust. 1 i 9 lub rozporządzenia Ministra Finansów wprowadzającego inne zwolnienia z VAT.
- Podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą sprzedaż zwolnioną na żądanie nabywcy, jeżeli takie żądanie zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę.

Termin wystawienia faktur:

W przypadku, gdy faktura jest wystawiana na żądanie nabywcy fakturę wystawia się:

- nie później niż 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru/wykonano usługę lub otrzymano całość/część zapłaty – jeżeli żądanie wystawienia faktury zostało zgłoszone do końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę/ otrzymano całość lub część zapłaty,
- nie później niż 15 dnia od dnia zgłoszenia żądania – jeżeli żądanie zostało zgłoszone po upływie miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę/ otrzymano całość lub część zapłaty.

Nowe przepisy dotyczące faktur VAT

- Projekt Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wystawiania faktur z 25 września 2013 r. wskazuje, że faktura dokumentująca m.in. świadczenie usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 ustawy o VAT, powinna zawierać następujące dane:
  - datę wystawienia,
  - numer kolejny,
  - imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy usług oraz ich adresy,
  - nazwę usługi,
  - zakres wykonanych usług,
  - cenę jednostkową usługi,
  - kwotę należną ogółem,
  - wskazanie podstawy prawnej zwolnienia

Nowe przepisy dotyczące faktur VAT

- Pismo Ministra Finansów z 20 listopada 2013 r. skierowane do PIU:

Brzmienie §3 projektowanego rozporządzenia zostało doprecyzowane, poprzez wskazanie, że faktura dokumentująca świadczenie usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 7, 37-41 ustawy powinna zawierać następujące dane:

- datę wystawienia i numer kolejny,
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług,
- nazwę usługi
- kwotę, której dotyczy dokument.

Uwarunkowania prawno–regulacyjne działalności ubezpieczeniowej – bieżące kwestie

Hubert Żółw

Radca prawny, Managing Associate

Tomasz Wojnarowicz

Radca prawny, Managing Associate

Deloitte Legal

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1151)

Uchylenie art. 29
pkt 1 oraz art.
223e pkt 1 ustawy

- Zmiana związana z uchyleniem ustawy z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202)
Zmiana weszła w życie 1 stycznia 2013 r.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1151)

Zmiana art. 35i ust. 2 ustawy

- Zmiana związana z uchwaleniem nowej ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1529). Terminy przewidziane dla doręczenia decyzji kończącej postępowanie w przedmiocie zawiadomienia uważa się za zachowane, jeżeli przed ich upływem decyzja została nadana w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu wskazanej ustawy. *Zmiana weszła w życie 1 stycznia 2013 r.*

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1151)

Zmiana art. 18a ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 53)

- Zmiana art. 18a zgodnie z wprowadzoną zmianą zastosowania przez zakład ubezpieczeń kryterium płci w kalkulowaniu składek ubezpieczeniowych i świadczeń nie może prowadzić do różnicowania składek ubezpieczeniowych i świadczeń poszczególnych osób.
Zmiana weszła w życie 29 stycznia 2013 r.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1151)

Dodanie art. 19 ust. 2 pkt 3a ustawy

- Rozszerzenie zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy dotyczącej poszczególnych umów ubezpieczenia o informację udzielane na wniosek administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1289), w zakresie wykonywania ich ustawowych zadań;
Zmiana weszła w życie 21 listopada 2013 r.

Deregulacja zawodu brokera ubezpieczeniowego, agenta ubezpieczeniowego i aktuarusza

Wymogi w zakresie wykonywania działalności brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego – propozycje zmian

Aktualnie:	Proponowana zmiana:
<p>Jednym z warunków wykonywania zawodu brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego jest zdanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych.</p>	<p>Rezygnacja z egzaminu w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ 6 letnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń, odpowiednie do zakresu działalności, ❖ zwolnienia z egzaminu na wniosek kandydata, który ukończył studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych za równorzędne (obejmujące zakres tematów egzaminacyjnych dla brokerów) oraz zaliczył egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.

Wymogi w zakresie wykonywania działalności agenta ubezpieczeniowego – propozycje zmian

Aktualnie:	Proponowana zmiana:
Obowiązek ukończenia przez osobę fizyczną, mającą zamiar wykonywać czynności agencyjne, szkolenia prowadzonego przez zakład ubezpieczeń, zakończonego zdaniem egzaminem( )	Rezygnacja z obligatoryjnego szkolenia dla kandydatów i pozostawienie jedynie sprawdzianu wiedzy w formie egzaminu organizowanego przez zakład ubezpieczeń

Wymogi w zakresie wykonywania działalności aktuarusza – propozycje zmian

Aktualnie:	Proponowana zmiana:
<p>Wymóg zdania z pozytywnym wynikiem egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Aktuariuszy przy Komisji Nadzoru Finansowego</p>	<p>Możliwość uzyskania tytułu aktuarusza przez osoby, które ukończyły studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy za równorzędne (obejmujące zakres egzaminu aktuarialnego) oraz zaliczyły egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata</p>

Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 30 stycznia 2013 r. (sygn. V CSK 75/12)

Przepis art. 433 k.c. **nie ma zastosowania** do odpowiedzialności za szkodę polegającą na zalaniu lokalu położonego niżej z lokalu znajdującego się na wyższej kondygnacji.

Art. 433. Za szkodę wyrządzoną wyrzuceniem, wylaniem lub spadnięciem jakiegokolwiek przedmiotu z pomieszczenia jest odpowiedzialny ten, kto pomieszczenie zajmuje, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą zajmujący pomieszczenie nie ponosi odpowiedzialności i której działaniu nie mógł zapobiec.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2013 r. (sygn. III CZP 63/12)

Pytanie Rzecznika Ubezpieczonych:

Czy przepis art. 433 k.c. ma zastosowanie do odpowiedzialności za szkodę polegającą na zalaniu lokalu położonego niżej z lokalu znajdującego się na wyższej kondygnacji?

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2013 r. (sygn. III CZP 63/12)

TEZA:

Dopuszczalne jest unormowanie wzajemnych stosunków pomiędzy ubezpieczającym a ubezpieczycielem, wykluczającym odpowiedzialność tego ostatniego ze szkoda spowodowaną kradzieżą pojazdu, jeżeli ubezpieczający pozostawił dowód rejestracyjny w pojeździe zaparkowanym bez zapewnienia nadzoru.

- Pozostawienie dowodu rejestracyjnego w samochodzie – rażące niedbalstwo

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2013 r. (sygn. III CZP 50/13)

Pytanie Rzecznika Ubezpieczonych:

Czy roszczenie do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego o naprawienie szkody wyrządzonej w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, a nie ustalono ich tożsamości (art. 98 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Dz. U. z 2013 r. poz. 392), może ulegać przedawnieniu w terminie, o którym mowa w art. 442[1] § 2 k.c.?

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2013 r. (sygn. III CZP 50/13)

Roszczenie pokrzywdzonego o naprawienie szkody, wynikłej ze zbrodni lub występku, wyrządzonej w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, których tożsamości nie ustalono przedawnia się na podstawie art. 442[1] § 2 k.c., tj. z upływem **20 lat** od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia

Spodziewana rekomendacja KNF dot. bancassurance

Cel:

Zabezpieczenie
przed ryzykiem
kredytowym

Kreowanie
przychodów
banki

Nieprawidłowości w praktykach rynkowych zidentyfikowane przez KNF:

Łączenie przez banki funkcji ubezpieczającego i pośrednika ubezpieczeniowego

Konflikt interesów – bank:

- Jest ubezpieczającym oraz reprezentuje ubezpieczonych kredytobiorców
- Równocześnie pobiera prowizję od zakładu ubezpieczeń tak jak pośrednik

Brak możliwości bezpośredniego dochodzenia roszczeń przez ubezpieczonych lub ich spadkobierców

- Często jedynie bank jest uprawniony do dochodzenia wypłaty świadczenia i tylko od niego zależy, czy skorzysta z tego uprawnienia

Nieprawidłowości w praktykach rynkowych zidentyfikowane przez KNF:

Utrudniony dostęp do treści umowy

- Niejednokrotnie kredytobiorca, jako ubezpieczony, nie zna treści umowy ubezpieczenia – ma dostęp jedynie do przepisów regulujących jego prawa i obowiązki

Ograniczanie swobody wyboru zakładu ubezpieczeń

- Kredytobiorca nie ma możliwości skorzystania z ubezpieczenia oferowanego przez innego ubezpieczyciela niż ten wskazany przez bank

Nieprawidłowości w praktykach rynkowych zidentyfikowane przez KNF:

Nieproporcjonalna wysokość prowizji

- Jaki jest cel bancassurance? Zapewnienie ochrony ubezpieczeniowej czy generowanie dodatkowych przychodów dla banku?

Brak informacji w zakresie możliwości występowania z roszczeniem regresowym.

- Zakład ubezpieczeń po wypłacie odszkodowania na rzecz banku (ubezpieczony i uprawniony do otrzymania świadczenia) występuje do kredytobiorcy (nie jest stroną umowy, ale faktycznie finansował składkę) z roszczeniem regresowym

Zmiany w zakresie polis grupowych dodawanych do produktów bankowych

Przyśpieszenie prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego nad nowelizacją przepisów dotyczących polis grupowych.

Nie obejmą one innych niż bankowe kanałów dystrybucji np. sprzedaży przez:

- SKOK
- sieci handlowe
- stowarzyszenia

Zmiany w zakresie polis grupowych dodawanych do produktów bankowych

Propozycje zmian przygotowanych przez Rzecznika Ubezpieczonych:

- Zwiększenie ochrony osób ubezpieczonych
- Zrównanie praw ubezpieczonego i ubezpieczającego
- Zwiększenie lojalności ubezpieczającego wobec klienta
- Umożliwienie ubezpieczonym jak i ich spadkobiercom samodzielnego dochodzenia roszczeń od ubezpieczyciela (bez koniecznego pośrednictwa banku)

Samoregulacja rynku bancassurance

Raport Rzecznika
Ubezpieczonych –
Podstawowe problemy
bancassurance w
Polsce

I Rekomendacja ZBP i
PIU (2009) ws. dobrych
praktyk na polskim
rynku bancassurance w
zakresie ubezpieczeń
ochronnych
powiązanych z
produktami bankowymi

II Rekomendacja ZBP i
PIU (2011) ws. sprawie
dobrych praktyk w
zakresie ubezpieczeń
finansowych
powiązanych z
produktami bankowymi
zabezpieczonymi
hipotecznie

III Rekomendacja ZBP i
PIU (2012) ws. dobrych
praktyk dla rynku
bancassurance ws.
ubezpieczeń
inwestycyjnych lub
oszczędnościowych

Stanowisko UKNF w sprawie opracowania i przyjęcia *Rekomendacji dobrych praktyk informacyjnych dotyczących ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi PIU.*

Cel Rekomendacji:

Upowszechnienie wśród ubezpieczycieli dobrych praktyk w zakresie przejrzystego informowania klientów o ubezpieczeniu na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Założenia:

- ❖ Wprowadzenie Karty Produktu, doręczanej klientom przed zawarciem umowy ubezpieczenia/przystąpieniem do ubezpieczenia grupowego.
- ❖ Klient w Karcie Produktu otrzymywałby informacje na temat ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym wg jednego wzoru stosowanego przez wszystkie zakłady ubezpieczeń

Opinia UKNF:

- Przyjęcie rekomendacji wpłynie pozytywnie na zwiększenie przejrzystości rynku i budowanie wzajemnego zaufania.

Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń

- Zalecenie dla zakładów ubezpieczeń/reasekuracji zapewnienia z odpowiednim wyprzedzeniem buforów kapitałowych w celu zminimalizowania ewentualnych negatywnych skutków zdarzeń katastroficznych.
- Rekomendacja przeznaczenia zysku wypracowanego przez zakłady na wzmocnienie ich pozycji kapitałowej.
- Ograniczenie wypłaty dywidendy do 75% wypracowanego w 2012 zysku – tylko dla zakładów które spełniły określone w Rekomendacji kryteria (m.in. ocena BION za 2011 rok lepsza niż 2,50)

Stanowisko UKNF stanowiące odpowiedź na publikację przez Rzecznika Ubezpieczonych raportu nt. ubezpieczeń kapitałowych

W ocenie KNF należy ponownie rozważyć podjęcie prac legislacyjnych, mających na celu wprowadzenie w przepisach przyszłej ustawy o działalności ubezpieczeniowej zapisów dotyczących m.in. ubezpieczeń na cudzy rachunek i ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym, których celem byłoby wzmocnienie ochrony osób ubezpieczonych

Stanowisko UKNF stanowiące odpowiedź na publikację przez Rzecznika Ubezpieczonych raportu nt. ubezpieczeń kapitałowych

Propozycje regulacji:

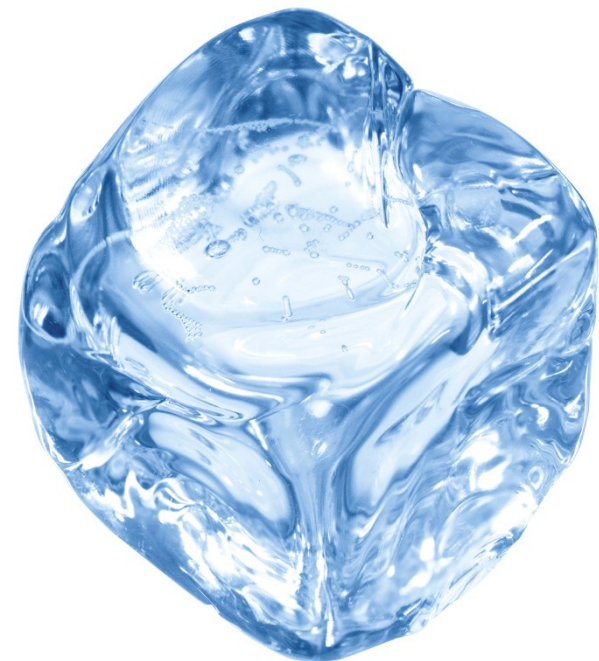
- Zobowiązanie zakładu ubezpieczeń do dokonania analizy potrzeb ubezpieczonego przed zawarciem umowy ubezpieczenia
- Wprowadzenie wyraźnego rozgraniczenia polis „tradycyjnych” i „inwestycyjnych”
- Zobowiązanie zakładu ubezpieczeń do przekazania ubezpieczonemu wzorca umownego oraz umowy ubezpieczenia – przed objęciem ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową
- Zobowiązanie zakładu ubezpieczeń do przekazania informacji o zmianach treści umowy ubezpieczenia – przed wyrażeniem zgody przez ubezpieczającego na zmianę warunków ubezpieczenia
- Nałożenie na ubezpieczyciela obowiązku potwierdzania objęcia ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową
- Wprowadzenie prawa każdego ubezpieczonego do rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej
- Wprowadzenie prawa do odstąpienia od chroni ubezpieczeniowej oraz zwrotu składki za niewykorzystany okres ochrony (w przypadku ubezpieczonych ponoszących ciężar finansowania składki ubezpieczeniowej)
- Zagwarantowanie ubezpieczonemu prawa żądania od ubezpieczającego podjęcia wszelkich prób czynności wobec ubezpieczyciela celem egzekucji wypłaty świadczenia

Zmiany w przepisach o cenach transferowych – omówienie wprowadzanych zmian

Mikołaj Michalski
Starszy Menedżer

Zuzanna Rosińska
Menedżer

Zespół ds. Cen Transferowych
Deloitte Doradztwo Podatkowe

Rozporządzenie o cenach transferowych

Zmiany przepisów Rozporządzenia TP o szacowaniu dochodu

- Zasada najbardziej właściwej metody;
- Wprowadzenie „przepisu” na przeprowadzanie kontroli cen transferowych;
- Transakcje o niskiej wartości dodanej;
- Katalog kosztów akcjonariusza
- Wprowadzenie sekcji dotyczącej badania restrukturyzacji działalności;
- Likwidacja przypisania metody koszt plus do prac badawczo-rozwojowych prowadzonych na zlecenie
- Pozostałe zmiany.

Uzasadnienie wprowadzanych zmian

„Celem niniejszej nowelizacji jest uwzględnienie zmian postanowień **Wytycznych OECD** w sprawie Cen Transferowych dla Przedsiębiorstw Wielonarodowych oraz Administracji Podatkowych (dalej: Wytyczne OECD). Wytyczne OECD zostały opracowane na zasadzie konsensusu wszystkich państw członkowskich OECD, w celu zapewnienia większego bezpieczeństwa w zakresie transakcji jakie podmioty powiązane realizują między sobą w globalnej skali, tak aby uniknąć podwójnego ekonomicznego opodatkowania.

Nowelizacja dotyczy zmian, które zostały dokonane w 2010 r. w zakresie wyboru najbardziej prawidłowej metody dla danych okoliczności sprawy, analizy porównywalności transakcji, restrukturyzacji działalności.”

„Ponadto, przedłożony projekt rozporządzenia ma na celu wprowadzenie do polskiego systemu podatkowego ustaleń zawartych w Komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 25 stycznia 2011 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie prac **Wspólnego Forum UE ds. Cen Transferowych.**”

Kluczowe obszary zmian

- 1) Określanie dochodów w drodze oszacowania
- 2) Analiza porównywalności transakcji
- 3) Metody zysku transakcyjnego – doprecyzowanie przepisów
- 4) Prace badawczo-rozwojowe
- 5) Usługi o niskiej wartości dodanej
- 6) Wydatki akcjonariusza
- 7) Restrukturyzacja działalności
- 8) Procedura trójstronna

**Przygotowywana dotychczas dokumentacja cen transferowych
nie będzie wystarczająca do obrony cen transferowych**

Określanie dochodów w drodze oszacowania

Uzasadnienie

Zmiany wprowadzone w związku z modyfikacją **Wytycznych OECD** w 2010 r. w zakresie wprowadzenia zasady stosowania najbardziej właściwej metody określania dochodów podmiotów powiązanych w drodze oszacowania.

Odejście od metody PCN jako metody preferowanej (1)

~~§12. 3. W przypadkach kiedy możliwe jest zastosowanie metody porównywalnej ceny niekontrolowanej, **metodę tę stosuje się w pierwszej kolejności przed innymi metodami** określonymi w przepisach rozporządzenia, chyba że zastosowanie innej metody pozwoli ustalić ceny w transakcjach na poziomie bardziej zbliżonym do wartości rynkowej przedmiotu takiej transakcji i umożliwi dokładniejsze określenie dochodów podatnika.~~

- § 3. 1. Organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej określają w drodze oszacowania dochód podmiotu powiązanego w wysokości, jaką ustaliłyby między sobą niezależne podmioty.
2. W celu oszacowania dochodu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się wyłącznie metody, o których mowa w § 121-18 ~~14 oraz § 15-18~~, z zachowaniem zasad określonych w ~~rozdziale~~ rozdziałach 2,5 i 5a. Oszacowany w ten sposób dochód uznaje się za wartość rynkową.

Odejście od metody PCN jako metody preferowanej (2)

- 2a.** Przy wyborze metody, o której mowa w ust. 2, organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej uwzględniają w szczególności:
- 1) przebieg transakcji, w tym **funkcje**, jakie wykonują dane podmioty w porównywanych transakcjach, biorąc pod uwagę angażowane przez nie **aktywa**, obejmujące również dobra materialne i niematerialne niezaliczone do aktywów, kapitał ludzki oraz ponoszone **ryzyka**;
  - 2) **dostępność wiarygodnych informacji**, niezbędnych do zastosowania wybranej metody, w szczególności dotyczących porównywalnych transakcji lub podmiotów;
  - 3) **porównywalność transakcji lub podmiotów**, która powinna odpowiadać zasadom określonym w rozdziale 2."
- 3.** Szacowanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności wszelkiego rodzaju transakcje, w wyniku których dochodzi do przeniesienia własności lub przekazania do używania dóbr materialnych i niematerialnych oraz udzielania pożyczek (kredytów) i świadczenia usług oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć, o których mowa w § 23.

Analiza porównywalności transakcji

Uzasadnienie

„Paragraf ten opisuje w sposób zbieżny ze zmienionymi w 2010 r. Wytycznymi OECD: czynniki określające porównywalność oraz wskazuje na **sposób przeprowadzenia analizy porównywalności**, poprzez zidentyfikowanie etapów niezbędnych do jej przeprowadzenia.”

Analiza porównywalności transakcji

Stary przepis

- § 6. 1. Przy przeprowadzaniu analizy porównywalności transakcji między podmiotami powiązаныmi z transakcjami dokonywanymi przez podmioty niezależne należy uwzględnić różnice w zakresie ekonomicznie istotnych cech porównywanych transakcji, w stopniu, w jakim cechy te mogą mieć wpływ na wartość rynkową ustaloną w tych transakcjach.

Nowy przepis

- § 6. 1. Określenie dochodu podmiotu powiązanego w drodze oszacowania **poprzedza przeprowadzenie przez organy podatkowe i organy kontroli skarbowej analizy warunków** ustalonych pomiędzy podmiotami powiązаныmi oraz **badanie zgodności tych warunków** z warunkami, które ustaliłyby między sobą niezależne podmioty, lub warunkami, które ustaliłyby dany podmiot z podmiotem niezależnym w porównywalnych okolicznościach sprawy, zwanej dalej „**analizą porównywalności**”.

Porównywalność transakcji – doprecyzowanie czynników porównywalności

Stary przepis

- § 6. 3. Do czynników określających porównywalność transakcji należą w szczególności:
  - 1) cechy przedmiotu transakcji;
  - 2) cechy podmiotów transakcji;
  - 3) warunki transakcji;
  - 4) warunki ekonomiczne występujące w czasie i miejscu, w którym dokonano transakcji;
  - 5) strategia gospodarcza.

Nowy przepis

- § 6. 3. Przy dokonywaniu analizy porównywalności należy uwzględnić czynniki porównywalności, w szczególności:
  - 1) cechy **charakterystyczne dóbr, usług lub innych świadczeń**;
  - 2) **przebieg transakcji**, w tym funkcje, jakie wykonują podmioty w porównywanych transakcjach, biorąc pod uwagę zaangażowane przez nie aktywa, kapitał ludzki oraz ponoszone ryzyka;
  - 3) warunki transakcji **określone w umowie lub porozumieniu, lub innym dowodzie dokumentującym te warunki**;
  - 4) warunki ekonomiczne występujące w czasie i miejscu, w którym dokonano transakcji;
  - 5) strategię gospodarczą.

Analiza porównywalności – opis etapów

§6. 4. Przeprowadzenie analizy porównywalności składa się w szczególności z następujących etapów:

- 1) **ogólnej analizy** informacji dotyczących podatnika i jego otoczenia gospodarczego;
- 2) analizy **warunków** ustalonych lub narzuconych pomiędzy podmiotami powiązаныmi, w szczególności na podstawie wykonywanych przez nie funkcji, angażowanych aktywów i ponoszonych ryzyk, w wyniku której należy zidentyfikować **czynniki ekonomicznie istotne** w badanych okolicznościach sprawy, z uwzględnieniem ust. 3;
- 3) sprawdzenia, **czy istnieje możliwość porównania** warunków ustalonych lub narzuconych pomiędzy podmiotami powiązаныmi z warunkami stosowanymi przez dany podmiot z podmiotami niezależnymi;
- 4) identyfikacji i weryfikacji porównywalnych **warunków ustalanych przez podmioty niezależne**;
- 5) **wyboru metody najbardziej właściwej** w danych okolicznościach sprawy z uwzględnieniem zasad określonych w § 3 ust. 2a, a następnie określenia konieczności stosowania **wskaźnika zyskowości** i wybór jego rodzaju **odpowiedniego dla wybranej metody**;
- 6) **identyfikacji danych porównawczych** dla wybranej metody na podstawie czynników ekonomicznie istotnych, o których mowa w pkt 2, oraz **określenia konieczności dokonania poprawek**, o których mowa w ust. 2;
- 7) **analizy uzyskanych danych porównawczych**.

Za porównywalne uznać można takie transakcje, w których żadna z ewentualnych różnic pomiędzy porównywanymi transakcjami lub pomiędzy podmiotami zawierającymi te transakcje nie mogłaby w sposób istotny wpłynąć na cenę przedmiotu takiej transakcji na wolnym rynku lub można dokonać racjonalnie dokładnych poprawek eliminujących istotne efekty takich różnic.

Analiza porównywalności transakcji dokonywanych na różnych rynkach – doprecyzowanie

§10. Analiza porównywalności transakcji dokonywanych na różnych rynkach powinna uwzględniać warunki istniejące na porównywanych rynkach w takim stopniu, w jakim warunki te mają wpływ na wartość rynkową transakcji zawieranych na tych rynkach. Zaliczyć do nich należy w szczególności:

- 1) wielkość i położenie danego rynku oraz charakter tego rynku (detaliczny lub hurtowy);
- 2) stosunek podaży do popytu na dane dobra lub usługi, siłę nabywczą konsumentów, siłę przetargową dostawców oraz stopień konkurencji;
- 3) dostępność dóbr i usług substytucyjnych oraz ryzyko z tym związane;
- 4) istotę i zakres rządowej regulacji rynku oraz stopień ryzyka prowadzenia działalności na danym rynku;
- 5) poziom i strukturę kosztów związanych z transakcją na danym rynku

+

6) czas trwania transakcji, w szczególności istnienie cyklu ekonomicznego, biznesowego lub cyklu życia produktu.

Analiza porównywalności transakcji – doprecyzowanie strategii gospodarczej

§ 11. 1. Analiza porównywalności transakcji powinna uwzględniać stosowaną strategię gospodarczą, w przypadku gdy miała ona wpływ na wartość transakcji. Strategia gospodarcza obejmuje w szczególności:

- 1) stosowanie cen promocyjnych przy wchodzeniu na dany rynek;
- 2) czasową obniżkę zysków w zamian za wyższe zyski długoterminowe;
- 3) ponoszenie przez pewien okres wyższych kosztów w celu utrzymania się na rynku lub zdobycia nowego.

+

4) wprowadzanie na rynek innowacyjnych produktów lub usług.

Metody zysku transakcyjnego - doprecyzowanie przepisów

Uzasadnienie

„W związku z modyfikacją **Wytycznych OECD** w 2010 r., proponuje się uzupełnienie treści § 17, który opisuje **metodę podziału zysków**, o ustęp 1 a. Zaproponowane uzupełnienie treści przepisów dotyczy sposobu określenia kwoty zysku do podziału (zastosowanie identycznych standardów rachunkowości oraz w identycznej walucie) oraz sprecyzowanie sytuacji, w której podziałowi podlega **strata**.”

Metody zysku transakcyjnego – doprecyzowanie przepisów

- § 16. Przy określaniu dochodów z transakcji realizowanych przez podmioty powiązane dopuszcza się stosowanie następujących metod zysku transakcyjnego:
- 1) metodę podziału zysków oraz
  - 2) metodę marży transakcyjnej netto.
- § 17. 1. Metoda podziału zysków, o której mowa w § 16 pkt 1, polega na określeniu łącznych zysków, jakie w związku z daną transakcją (transakcjami) osiągnęły podmioty powiązane, oraz podziału tych zysków między te podmioty w takiej proporcji, w jakiej dokonałyby tego podziału podmioty niezależne.
2. Proporcjonalnego podziału zysków, który stosowałyby niezależne podmioty uczestniczące w danej transakcji (transakcjach), dokonuje się za pomocą:
- 1) analizy rezydualnej, która dzieli sumę zysków uzyskanych w związku z daną transakcją (transakcjami) przez podmioty powiązane uczestniczące w tej transakcji (transakcjach) w dwóch etapach; w pierwszym etapie każdemu uczestnikowi transakcji przypisuje się podstawowy zysk odpowiedni dla danego rodzaju transakcji, jaki osiągają podmioty niezależne, pełniąc rutynowe funkcje, angażując typowe aktywa oraz ponosząc standardowe ryzyko w tego rodzaju transakcjach; w drugim etapie wszelkie pozostałe po podziale w pierwszym etapie zyski dzielone są pomiędzy podmioty powiązane uczestniczące w danej transakcji zgodnie z zasadami, jakie ustaliłyby podmioty niezależne uczestniczące w takiej transakcji, albo
    - 1a) **Łączne zyski, o których mowa w ust. 1, określa się przy zastosowaniu wspólnego standardu rachunkowości i wspólnej waluty, jeżeli podmioty powiązane, dla których ten zysk jest wyznaczany, stosują wspólny standard rachunkowości i prowadzą księgi rachunkowe we wspólnej walucie. W przeciwnym przypadku łączne zyski określa się przez zastosowanie jednego ze standardów rachunkowości oraz jednej z walut stosowanych przez podmioty powiązane.**
  - 2) analizy udziału, która dzieli między podmiotami powiązanymi połączony zysk z transakcji, której przedmiotem są dobra wytworzone lub ulepszone przez te podmioty, w oparciu o względną wartość działań podjętych przez każdy z powiązanych podmiotów, uwzględniając czynniki, o których mowa w § 8.
3. Podziału zysków, o których mowa w ust. 1, dokonuje się przez **właściwe** określenie przychodów uzyskanych przez każdy z podmiotów powiązanych oraz poniesionych kosztów związanych z daną (**danymi**) transakcją (transakcjami). **W przypadku gdy koszty związane z transakcją (transakcjami) przekraczają związaną z nią (nimi) sumę przychodów, podziałowi podlega strata.**

Prace badawcze

Uzasadnienie

„W związku z modyfikacją Wytycznych OECD w 2010 r., proponuje się zmianę treści § 22, tak aby ewentualne **korzyści z uzyskanych wyników badań** zostały przypisane do danego podmiotu powiązanego na podstawie wyników **analizy porównywalności** transakcji, o której mowa w rozdziale 2 rozporządzenia.”

Zmiana sposobu ustalania rynkowej wartości usług badawczych

§ 22. Jeżeli jeden podmiot powiązany z drugim lub z wieloma podmiotami podejmuje badania na zlecenie tego drugiego podmiotu lub podmiotów, w celu określenia przychodów tych podmiotów uzyskanych w związku z taką (**takimi**) transakcją (transakcjami), ~~przyjmuje się, że ewentualne korzyści z uzyskanych wyników badań przysługują zleceniodawcy. Dla określenia wysokości wynagrodzenia zleceniobiorcy za świadczenie takich usług właściwe jest zastosowanie metody, o której mowa w § 14.~~

zamiana

należy przypisać ewentualne korzyści z uzyskanych wyników badań tym podmiotom lub wyłącznie jednemu z tych podmiotów. Przypisanie tych korzyści następuje z zachowaniem zasad przewidzianych w rozdziale 2.

W celu ustalenia prawidłowej metody określania dochodów, należy przeprowadzić analizę porównywalności transakcji.

Usługi o niskiej wartości dodanej

Uzasadnienie

„Projekt wprowadza zasadę, zgodnie z którą w przypadku przedłożenia przez podmiot powiązany opisu transakcji dotyczącej **usług o niskiej wartości dodanej**, organy podatkowe i organy kontroli skarbowej dokonują **badania warunków** ustalonych przez podmioty powiązane dla tego rodzaju transakcji **na podstawie przedłożonego opisu**, przy zachowaniu prawa organów do żądania dodatkowych wyjaśnień i dokumentów.”

Istotne zmiany w podejściu do dokumentacji – ogólne wytyczne

§ 22a. 1. Jeżeli podmiot powiązany przedstawi organom podatkowym lub organom kontroli skarbowej **opis transakcji dotyczącej usług o niskiej wartości dodanej**, organy te dokonują badania, o którym mowa w § 19, w **pierwszej kolejności** na podstawie przedstawionego opisu.

2. Przez usługi o niskiej wartości dodanej, o których mowa w ust. 1, rozumie się **usługi o charakterze rutynowym, wspomagające działalność główną usługobiorcy, ogólnie bądź łatwo dostępne, które nie przyczyniają się do powstania dużej wartości dodanej** dla usługodawcy lub usługobiorcy.

...

6. Sposób podziału kosztów ponoszonych przez podmioty powiązane w związku ze świadczonymi usługami o niskiej wartości dodanej zastosowany w ramach tych usług powinien być analizowany przy uwzględnieniu warunków, jakie ustaliłyby między sobą podmioty niezależne.

§ 19. 1. Przy określaniu wartości rynkowej dóbr niematerialnych lub usług w transakcjach między podmiotami powiązanimi organy podatkowe lub organy kontroli skarbowej w pierwszej kolejności badają, czy niezależne, racjonalnie działające podmioty zawarłyby taką transakcję na warunkach, jakie ustaliły podmioty powiązane.

2. W przypadkach kiedy racjonalnie oczekiwane korzyści podmiotu zawierającego taką transakcję są w sposób oczywisty mniejsze niż poniesione w związku z tą transakcją wydatki, a podmiot nie wskaże racjonalnych przyczyn uzasadniających ich poniesienie w określonej wysokości, organy podatkowe lub organy kontroli skarbowej zbadają prawidłowość określenia wysokości poniesionych wydatków.

3. Przy badaniu, o którym mowa w ust. 2, bierze się pod uwagę również inne koszty warunkujące korzystanie z danego dobra lub usługi.

4. Przepisów ust. 2 nie stosuje się, jeżeli z odrębnych przepisów wynika dla danego podmiotu obowiązek dokonania danej czynności prawnej.

Istotne zmiany w podejściu do dokumentacji – szczegółowe wytyczne

§22a.

3. Opis transakcji dotyczącej usług o niskiej wartości dodanej, o którym mowa w ust. 1, powinien obejmować w szczególności:

- 1) wskazanie rodzaju świadczonej usługi wraz z uzasadnieniem zakwalifikowania usługi, jako usługi o niskiej wartości, o której mowa w ust. 2;
- 2) potwierdzenie, że usługa została wykonana oraz szczegółowe wyjaśnienie dotyczące racjonalności nabycia usług, w tym uzyskanych lub oczekiwanych korzyści;
- 3) opis i uzasadnienie sposobu świadczenia usług;
- 4) wykaz wydatków ponoszonych przez podmioty powiązane, związanych ze świadczonymi usługami, wraz z ich opisem i analizą;
- 5) wykaz wydatków akcjonariusza;
- 6) opis klucza podziału kosztów;
- 7) katalog usług na żądanie wraz z ich opisem;

- 8) wskazanie sposobu kalkulacji wynagrodzenia należnego za świadczone usługi oraz jego wysokości wraz z uzasadnieniem dla zastosowanej metody i sposobu jej stosowania;
- 9) Dokumentację **możliwą do przedstawienia**.
4. Do wydatków związanych z wykonywanymi usługami o niskiej wartości dodanej zalicza się koszty bezpośrednio i pośrednio związane ze świadczoną usługą, z wyłączeniem wydatków akcjonariusza.
5. Przez wydatki akcjonariusza rozumie się wydatki ponoszone przez podmiot posiadający udziały (akcje) w drugim podmiocie powiązonym, które przynoszą korzyści **wyłącznie** podmiotowi posiadającemu udziały (akcje) w drugim podmiocie powiązonym.
6. Sposób podziału kosztów ponoszonych przez podmioty powiązane w związku ze świadczonymi usługami o niskiej wartości dodanej zastosowany w ramach tych usług powinien być analizowany przy uwzględnieniu warunków, jakie ustaliłyby pomiędzy sobą podmioty niezależne.
7. Określa się:
  - 1) przykładowy **katalog usług** o niskiej wartości dodanej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
  - 2) przykładowy **katalog kosztów akcjonariusza**, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Załącznik nr 1
Katalog usług o niskiej wartości...

Wydatki akcjonariusza

Uzasadnienie

„Projekt zawiera definicję pojęcia **wydatków akcjonariusza** w związku z wyłączeniem ich z puli kosztów uznawanych jako związane z wykonywaną usługą. W załączniku nr 2 do rozporządzenia proponuje się wskazanie przykładowego katalogu kosztów akcjonariusza.”

Istotne zmiany w podejściu do dokumentacji – wprowadzenie pojęcia wydatków akcjonariusza

§ 22a. 3. Opis transakcji dotyczącej usług o niskiej wartości dodanej, o którym mowa w ust. 1, powinien obejmować w szczególności:

(...)

5) **wykaz wydatków akcjonariusza;**

(...)

4. Do wydatków związanych z wykonywanymi usługami o niskiej wartości dodanej zalicza się koszty bezpośrednio i pośrednio związane ze świadczoną usługą, **z wyłączeniem wydatków akcjonariusza.**

5. **Przez wydatki akcjonariusza rozumie się** wydatki ponoszone przez podmiot posiadający udziały (akcje) w drugim podmiocie powiązanym, które przynoszą korzyści **wyłącznie** podmiotowi posiadającemu udziały (akcje) w drugim podmiocie powiązanym..

(...)

8. Określa się:

1) przykładowy katalog usług o niskiej wartości dodanej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;

2) przykładowy **katalog kosztów akcjonariusza,** stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Restrukturyzacja

Uzasadnienie

„Na istotność kwestii związanych z restrukturyzacją działalności wskazuje fakt, iż temat ten stał się przedmiotem prac OECD. Efektem prac było opracowanie w 2010 r. nowego rozdziału Wytycznych OECD (Rozdział IX). W Rozdziale IX Wytycznych OECD wskazano między innymi na: **definicję restrukturyzacji** działalności, szczególną istotność dokonania w ramach **analizy porównywalności** szczegółowej analizy ryzyk ekonomicznie istotnych, wskazania kryteriów przypisania tych ryzyk danemu podmiotowi powiązanemu.”

Proponowane zmiany stanowią uszczegółowienie stosowania zasady ceny rynkowej w sytuacji przeprowadzenia przez podmioty powiązane restrukturyzacji działalności.

Wprowadzenie przepisów dotyczących restrukturyzacji działalności

Rozdział 5a Restrukturyzacja działalności

- § 23a. 1. Organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej **badają zgodność warunków ustalonych lub narzuconych w ramach restrukturyzacji działalności** pomiędzy podmiotami powiązanymi z warunkami, jakie ustaliłyby pomiędzy sobą podmioty niezależne.
- Przez restrukturyzację działalności, o której mowa w ust. 1, rozumie się przeniesienie pomiędzy podmiotami powiązanymi **istotnych ekonomicznie funkcji lub aktywów lub ryzyk**.
  - W toku badania, o którym mowa w ust. 1, należy uwzględnić **przyczyny gospodarcze** dokonania restrukturyzacji działalności, **oczekiwane korzyści** z restrukturyzacji, w tym efekt synergii, oraz **opcje realistycznie dostępne** dla podmiotów powiązanych uczestniczących w restrukturyzacji.
  - Organy podatkowe i organy kontroli skarbowej uznają **prawidłowość przypisania podmiotowi powiązanemu ekonomicznie istotnego ryzyka** wyłącznie wtedy jeżeli zostanie wykazana zdolność podmiotu do podejmowania decyzji w zakresie zarządzania tym ryzykiem lub zdolność finansowa do poniesienia obciążeń w przypadku materializacji tego ryzyka.
  - Organy podatkowe i organy kontroli skarbowej **sprawdzają prawidłowość ustalenia prawa do wynagrodzenia** podmiotu powiązanego **oraz wartości wynagrodzenia** podmiotu powiązanego w przypadku restrukturyzacji działalności, biorąc pod uwagę w szczególności opcje realistycznie dostępne dla podmiotów uczestniczących w tej restrukturyzacji.

Procedura trójstronna

Uzasadnienie

„Wprowadzane zmiany mają również na celu uwzględnienie w przepisach krajowych postanowień dotyczących prowadzenia procedur w sprawie eliminacji podwójnego ekonomicznego opodatkowania w sprawach trójstronnych. **Jako sprawę trójstronną określa się** sytuację kiedy dwa państwa uzgodnią, iż w ramach procedury wzajemnego porozumiewania się nie są w stanie w całości wyeliminować podwójnego opodatkowania dochodów podmiotów powiązanych ze względu na fakt, że podmiot **powiązany, mający siedzibę w trzecim państwie członkowskim w znaczny sposób przyczynił się do osiągnięcia wyniku niezgodnego z zasadą ceny rynkowej.**”

Doprecyzowanie definicji

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) podmiocie - oznacza to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;
- 2) podmiocie krajowym - oznacza to podmiot krajowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.3));
- 3) podmiocie zagranicznym - oznacza to podmiot zagraniczny w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w pkt 2;
- 4) podmiotach powiązanych - oznacza to podmioty, między którymi istnieją powiązania oraz relacje, o których mowa w art. 11 ust. 1, 4-6 i 8a ustawy wymienionej w § 1 ust. 1;
- 5) podmiotach niezależnych - oznacza to podmioty, między którymi nie występują powiązania oraz relacje, o których mowa w pkt 4;
- 6) zagranicznym zakładzie - oznacza to zagraniczny zakład w rozumieniu art. 4a pkt 11 ustawy wymienionej w § 1 ust. 1.

+

- 7) procedurze trójstronnej - oznacza to procedurę wzajemnego porozumiewania się prowadzoną przez co najmniej trzy państwa;
- 8) uczestniku - oznacza to ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który w ramach procedury trójstronnej zawiera wiążące porozumienie w celu wyeliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych.

Procedura trójstronna

- §25. 16.** Przepisy ust.1-12 stosuje się odpowiednio w przypadku procedur trójstronnych, wszczętych na podstawie Konwencji, o której mowa w ust. 1.
- 17.** Przepisy ust. 9-12 stosuje się odpowiednio w przypadku procedur trójstronnych, wszczętych na podstawie Konwencji, o której mowa w ust. 1, do których minister właściwy do spraw finansów publicznych przystąpił jako uczestnik.
- 18.** Przepisy ust. 3-8 oraz ust. 11 i 12 stosuje się odpowiednio w przypadku procedur trójstronnych wszczętych na podstawie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.
- 19.** Przepisy ust. 11 i 12 stosuje się odpowiednio w przypadku procedur trójstronnych, wszczętych na podstawie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, do których minister właściwy do spraw finansów publicznych przystąpił jako uczestnik.

Wnioski

Wnioski

- ✓ Weryfikacja posiadanej dokumentacji pod kątem obrony cen transferowych
- ✓ Weryfikacja zastosowania metody PCN;
- ✓ Wybór najbardziej właściwej metody szacowania dochodu (również dla transakcji dotyczących prowadzenia prac B+R na zlecenie);
- ✓ Szczegółowy „przepis” na prowadzenie kontroli cen transferowych;
- ✓ Możliwość podziału straty;
- ✓ Uporządkowanie kontroli zakupu usług wewnątrzgrupowych;
- ✓ Zaadresowanie problemu restrukturyzacji działalności.

Aktualna praktyka organów podatkowych

Praktyka organów podatkowych (1)

Żądanie uzupełnienia dokumentacji o analizy porównawcze:

- Do tej pory organy uznawały, że taka analiza nie jest elementem obowiązkowym dokumentacji;
- Trudno jest oszacować skalę tego zjawiska;
- Na razie brak jest informacji o reakcji organów na odmowę przedstawienia takich analiz.

Praktyka organów podatkowych (2)

Bardzo istotny wzrost znaczenia analizy danych oraz szczegółowych kalkulacji cen transferowych:

- Kontrolujący coraz częściej nie poprzestają na zapoznaniu się z opisem zawartym w dokumentacji, żądają przedstawienia szczegółowych wyliczeń i analiz;
- Bardzo istotne znaczenie ma zgodność deklarowanej metodologii ze stanem faktycznym oraz jakość argumentacji podatnika – niezgodności i niekonsekwencje skutkują szacowaniem dochodu w oparciu o rzeczywiste dane.

Praktyka organów podatkowych (3)

Pierwsze skutki importu rozwiązań kontrolnych:

- Kontrolujący zaczęli zwracać baczniejszą uwagę na sposób rzeczywistego wdrożenia struktur o ograniczonym ryzyku (produkcja na zlecenie, dystrybutor o ograniczonym ryzyku, komisant, agent, itp.);
- Niedbałe wdrożenie takiej struktury może skutkować uznaniem innej niż deklarowana roli zagranicznego w Polsce ;
- Konsekwencją może być uznanie, że:
  - Zagraniczny kontrahent prowadzi działalność w Polsce dla potrzeb VAT;
  - Zagraniczny kontrahent prowadzi działalność poprzez położony w Polsce zakład;
  - Wynagrodzenie polskiego podatnika jest zbyt niskie w stosunku do jego roli w transakcji.

Praktyka organów podatkowych (4)

W wielu przypadkach można zaobserwować przejście merytorycznej jakości kontroli na znacznie wyższy poziom niż w przeszłości;

Widać, że kontrolujący obserwują rozwój praktyki kontroli w innych krajach UE – zwracają uwagę na podobne zagadnienia;

Pojawiło się zjawisko ekonomiki kontroli – szczególnie sprawdzane są zagadnienia mające duży potencjał doszacowania dochodu (duże transakcje, skomplikowane struktury).

Optymalizacja kosztów pracowniczych w zakresie PIT i ZUS w czasie spowolnienia gospodarczego

Rafał Garbarz

Starszy Menedżer

Zespół Doradztwa dla Pracodawców

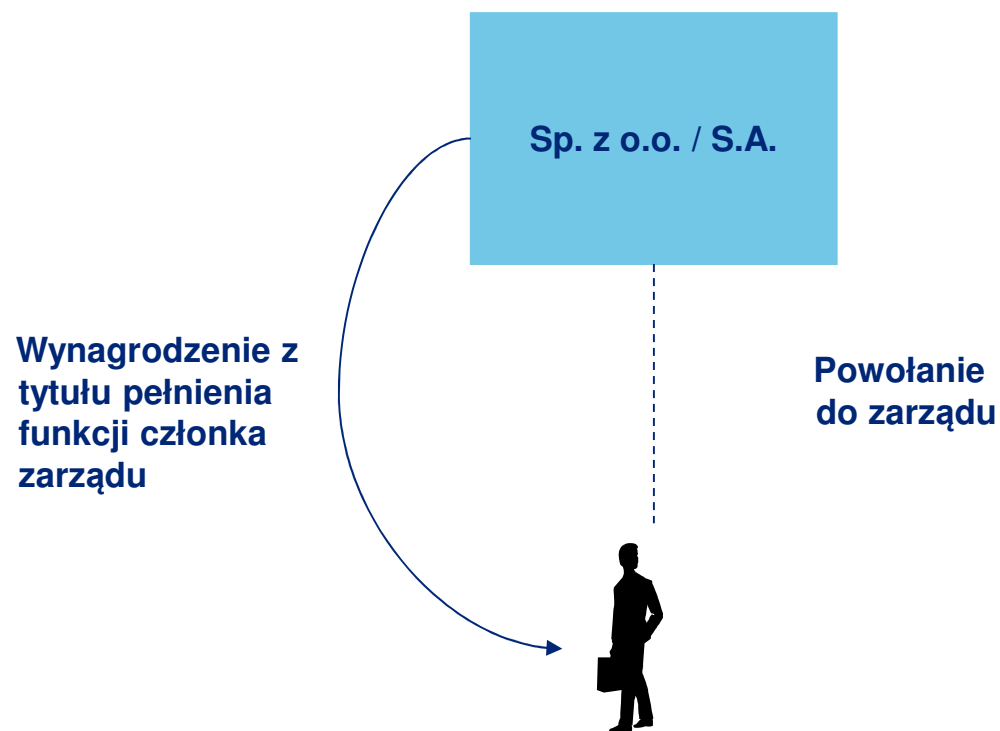
Deloitte Doradztwo Podatkowe

Struktury wynagradzania

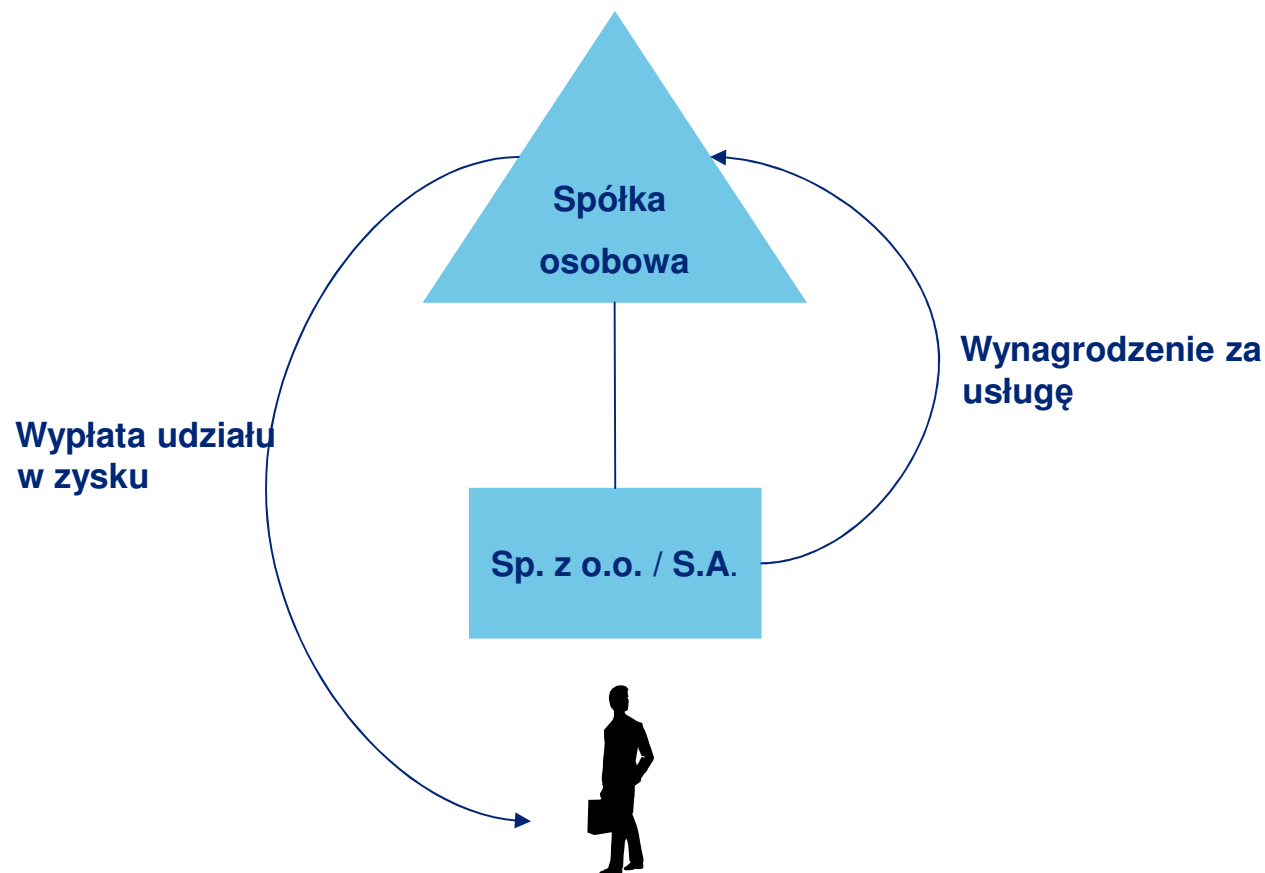

Wynagrodzenie członka zarządu

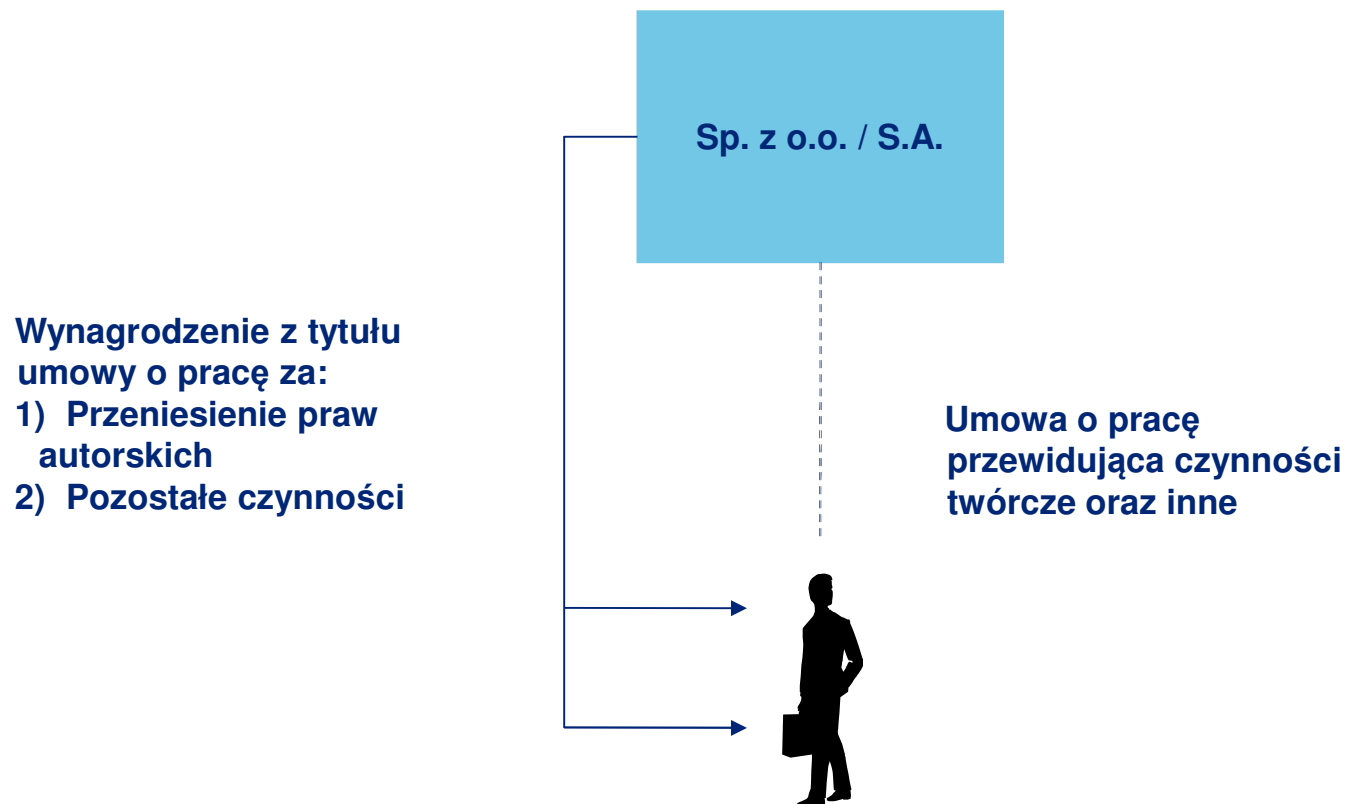
- ▶ Brak obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne
- ▶ Opodatkowanie według skali 18% - 32%, w przypadku rezydentów podatkowych w Polsce albo
- ▶ Opodatkowanie według stawki 20%, w przypadku nierezydentów podatkowych w Polsce

Spółka doradcza

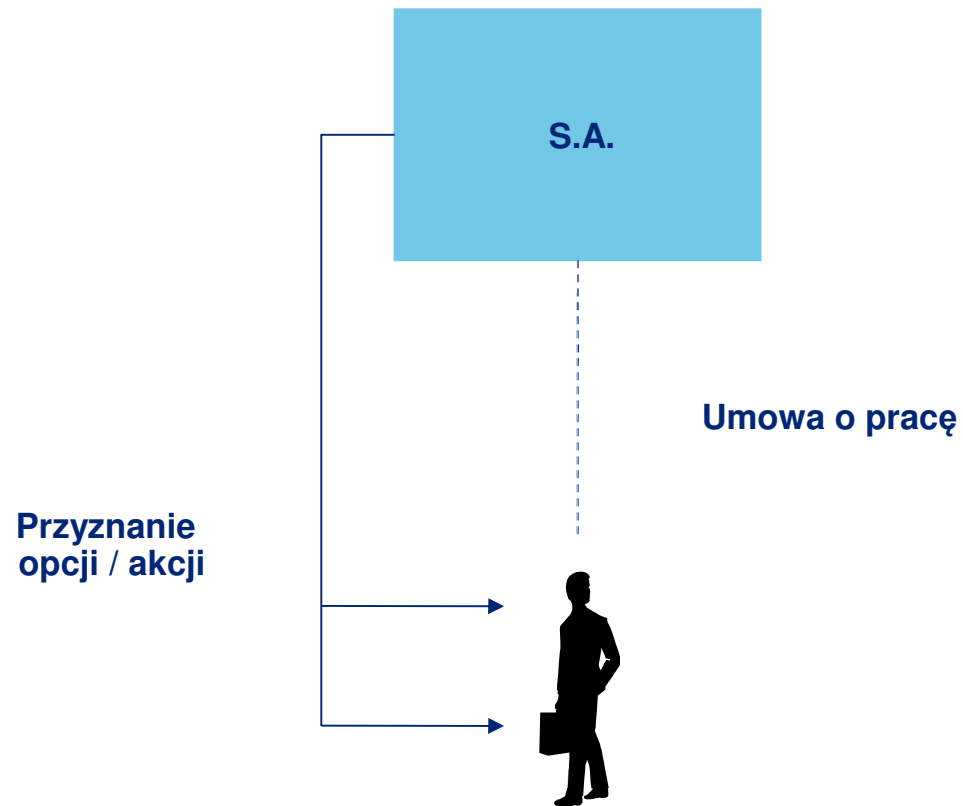
- ▶ 19% podatek liniowy zamiast opodatkowania według skali (18% i 32%)
- ▶ Możliwość opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w minimalnych kwotach
- ▶ Możliwość uznania za KUP faktycznie poniesionych wydatków spełniających ustawowe kryteria
- ▶ Obciążenie z tytułu VAT

Struktura wynagradzania oparta na prawach autorskich

- ▶ 50% koszty uzyskania przychodów z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi – do limitu
- ▶ Wyższe wynagrodzenie netto lub obniżka kosztów – przy niezmiennym poziomie wynagrodzenia netto; motywacja dla pracowników – wynagrodzenie zorientowane na rezultaty

Programy Akcyjne

- ▶ Możliwość opodatkowania dochodu dopiero na zbyciu 19% stawką (konieczne spełnienie warunków)
- ▶ Brak obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne
- ▶ Zmienna praktyka i niejasność przepisów

Świadczenia rzeczowe

Świadczenia rzeczowe

Przykłady świadczeń i optymalizacja

- a) Samochody służbowe – PIT/ZUS
- b) Świadczenia z ZFŚS – PIT/ZUS
- c) Zakwaterowanie – PIT/ZUS
- d) Świadczenia częściowo odpłatne (np. abonamenty medyczne) - ZUS
- e) Pożyczki za pracownika – PIT/ZUS

Bieżące orzecznictwo i praktyka podatkowa w sektorze ubezpieczeń – omówienie najciekawszych wyroków i interpretacji

Jakub Żak

Partner

Ewelina Gryczyńska

Menedżer

Zespół Instytucji Finansowych

Deloitte Doradztwo Podatkowe

Bieżące orzecznictwo i praktyka w sektorze ubezpieczeń

Agenda

- Korekta przychodów i kosztów podatkowych
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe
- Organizowanie sieci sprzedaży
- Usługi administrowania i zarządzania

Korekta przychodów i kosztów podatkowych

Moment ujęcia korekty przychodów

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, listopad 2009 r.

Przyczyny dokonania korekty:

- przyczyny istniejące w dacie wystawienia faktury pierwotnej - **wadliwa faktura pierwotna** np. błędnie zastosowano cenę, stawkę podatku - rozliczenie w okresie rozliczeniowym, w którym ujęto fakturę pierwotną,
- nowe okoliczności zaistniałe po wystawieniu faktury pierwotnej - **faktura pierwotna została wystawiona poprawnie** – rozliczenie w okresie rozliczeniowy w którym ujęto fakturę korygującą.

Podobnie **wyrok WSA w Warszawie, marzec 2013 r.**

Moment ujęcia korekty przychodów

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach, sierpień 2013 r.

Późniejsze skorygowanie wysokości tego przychodu nie powoduje zmiany daty jego powstania przychodu. Dokonana korekta powinna zatem mieć wpływ na przychody należne, które wystąpiły, bowiem dotyczy ona uprzednio wykazanych przychodów, a nie jakichkolwiek innych przychodów.

*Faktura korygująca nie dokumentuje odrębnego, niezależnego zdarzenia gospodarczego, lecz odnosi się ściśle do stanu zaistniałego w przeszłości. Przyczyny jej wystawienia mogą być zróżnicowane. **Niezależnie jednak od przyczyny korekty wskazać należy, że punktem odniesienia dla faktury korygującej jest zawsze faktura pierwotna.** Faktura korygująca nie generuje bowiem nowego (innego) momentu powstania przychodu lecz modyfikuje jedynie „pierwotną” jego wysokość.*

Moment ujęcia korekty przychodów

Wyrok WSA w Warszawie, czerwiec 2013 r.

*Skoro ustawodawca w u.p.d.o.p. nie określił żadnych reguł dotyczących korekty wartości należnego przychodu podatkowego w danym okresie rozliczeniowym, to **nie ma podstaw prawnych, aby przyjmować**, że dla daty rozliczenia takiej korekty przychodu i w konsekwencji dla określenia momentu (daty) powstania obowiązku podatkowego **istotne znaczenie mają okoliczności związane z wystawieniem faktury korygującej**, która obniżałaby lub zwiększałaby przychód. W konsekwencji bez względu na przyczynę wystawienia faktura korygująca, korekta wielkości przychodu powinna być rozliczona w okresie rozliczeniowym, w którym został już ujęty przychód należny z uwzględnieniem zasad określających datę powstania przychodu.*

Wyrok NSA, kwiecień 2013 r.; wyrok WSA w Gliwicach, sierpień 2013 r.

Moment ujęcia korekty przychodów

Wyrok WSA w Warszawie, marzec 2013 r.

Przyjęcie koncepcji Organu skutkowałoby obowiązkiem naliczenia i uiszczenia odsetek należnych z tytułu ewentualnego zaniżenia zobowiązania podatkowego (w razie wystąpienia okoliczności, które ex post zwiększają przychód), co zasadniczo kłóciłoby się z zasadą, że odsetki obciążać mogą podatnika tylko z powodów zawinionych przez niego.

Wyrok NSA, kwiecień 2013 r.; wyrok WSA w Gliwicach, sierpień 2013 r.

Skarżąca może wybrać taki sposób rozliczeń podatkowych, który będzie chronił ją przed negatywnymi skutkami korekt rozliczeń przychodu w poszczególnych miesiącach.

Moment ujęcia korekty przychodów

Storna składek:

- Zwroty składek związany z odstąpieniem ubezpieczonego od umowy ubezpieczenia
- Błędy ewidencyjne
- Przypis rozpoznawany na podstawie informacji od ubezpieczających

Reasekuracja - prostowania

Moment ujęcia korekty kosztów

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi, czerwiec 2013 r.

*Przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych **nie określają szczególnych zasad dokonywania korekt kosztów** uzyskania przychodów. Nie może budzić jednak wątpliwości, iż wystawiona faktura korygująca nie zmienia momentu poniesienia i potrącenia kosztu, a jedynie jego wysokość. **Korekta wielkości kosztu** powinna być zatem **rozliczana w okresie rozliczeniowym, w którym koszt został już ujęty w ewidencji księgowej**, z uwzględnieniem zasad potrącalności wynikających z przepisów ww. ustawy.*

Podkreślić należy, iż faktura korygująca nie dokumentuje odrębnego, niezależnego zdarzenia gospodarczego, lecz odnosi się ściśle do stanu zaistniałego w przeszłości. Punktem odniesienia do faktury korygującej jest zatem zawsze faktura pierwotna (faktura korygująca musi bowiem zawierać dane ujęte w fakturze, której dotyczy). Korekta kosztów poniesionych przez Spółkę na podstawie faktury korygującej wystawionej przez kontrahenta po zakończeniu roku kalendarzowego i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego powinna być odniesiona do momentu, w którym koszt ten został potrącony (należy zatem dokonać korekty kosztów wstecz).

Moment ujęcia korekty kosztów

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu, styczeń 2013 r.

*Spółka powinna dokonać korekt przychodów, wynikających z wystawionych faktur korygujących, w stosunku do tych okresów, w których wykazane zostały przychody podatkowe z pierwotnej sprzedaży towarów podlegających zwrotowi i **w konsekwencji odpowiednio korekty kosztów bezpośrednio związanych z uzyskaniem tych przychodów w stosunku do tych okresów, w których koszty te ujęto w ewidencji księgowej.***

*Reasumując, **korektę przychodów i odpowiadających im kosztów bezpośrednich**, w związku ze zwrotem towarów, w świetle przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Spółka powinna **ująć w okresie rozliczeniowym, w którym wykazane zostały przychody podatkowe z pierwotnej sprzedaży ww. towarów.***

Moment ujęcia korekty kosztów

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu, styczeń 2013 r.

*Spółka **nie ma obowiązku dokonywania korekt** rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2008 - 2011 w związku z otrzymaniem faktur korygujących, w sytuacji **korekty kosztów odniesionych uprzednio prawidłowo w ciężar kosztów uzyskania przychodów w roku, w którym uzyskane zostały odpowiadające im przychody** (przypadek A). Natomiast, w sytuacji **korekty kosztów odniesionych uprzednio nieprawidłowo w ciężar kosztów uzyskania przychodów w roku następującym po roku, w którym uzyskane zostały odpowiadające im przychody**, Spółka ma **obowiązek dokonania korekt rozliczeń** w podatku dochodowym od osób prawnych za lata 2008 - 2011 (przypadek B).*

Moment ujęcia korekty kosztów

Wyrok WSA w Warszawie, marzec 2013 r.

Dzień ujęcia kosztu w księgach podatkowych wyznacza też datę uznania danego, zaksięgowanego wydatku, jako koszt podatkowy. Jednoznacznie wskazuje na tę zasadę art. 15 ust. 4d oraz 4e ustawy. Przepisy te odnoszą się co prawda do samej faktury, ale nie istnieją żadne normatywne ani praktyczne powody, dla których nie można byłoby zastosować ich do korekty faktur – fakturą jest też korekta. Zatem rację ma Skarżąca wskazując, że nie ma konieczności dokonywania korekt faktur wstecz, za okres, którego te korekty formalnie dotyczą, gdyż - poza argumentem ściśle prawnym, polegającym na odwołaniu się do art. 15 ust. 4d i 4e ustawy - w ogóle podwyższenie kosztów uzyskania przychodu jest tylko uprawnieniem, a nie obowiązkiem podatnika, zaś ich obniżenie na bieżąco, a nie wstecz, nie powoduje przedwczesnego obniżenia podatku należnego. Późniejsze, a nie wcześniejsze obniżenie kosztów uzyskania przychodów, nie wpływa negatywnie na dochody budżetowe.

*Reasumując kwestię daty ujęcia **korekty kosztów** - Sąd podziela zatem pogląd Spółki, że datę tę wyznacza **dzień ujęcia kosztu w księgach rachunkowych**.*

Moment ujęcia korekty kosztów

Wyrok WSA w Warszawie, marzec 2013 r.

Dzień ujęcia kosztu w księgach podatkowych wyznacza też datę uznania danego, zaksięgowanego wydatku, jako koszt podatkowy. Jednoznacznie wskazuje na tę zasadę art. 15 ust. 4d oraz 4e ustawy. Przepisy te odnoszą się co prawda do samej faktury, ale nie istnieją żadne normatywne ani praktyczne powody, dla których nie można byłoby zastosować ich do korekty faktur – fakturą jest też korekta. Zatem rację ma Skarżąca wskazując, że nie ma konieczności dokonywania korekt faktur wstecz, za okres, którego te korekty formalnie dotyczą, gdyż - poza argumentem ściśle prawnym, polegającym na odwołaniu się do art. 15 ust. 4d i 4e ustawy - w ogóle podwyższenie kosztów uzyskania przychodu jest tylko uprawnieniem, a nie obowiązkiem podatnika, zaś ich obniżenie na bieżąco, a nie wstecz, nie powoduje przedwczesnego obniżenia podatku należnego. Późniejsze, a nie wcześniejsze obniżenie kosztów uzyskania przychodów, nie wpływa negatywnie na dochody budżetowe.

*Reasumując kwestię daty ujęcia **korekty kosztów** - Sąd podziela zatem pogląd Spółki, że datę tę wyznacza **dzień ujęcia kosztu w księgach rachunkowych**.*

Moment ujęcia korekty kosztów

Prowizje akwizycyjne

Reasekuracja - prostowania

Rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – przejście z PSR na MSSF

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, listopad 2013 r.

Tutejszy organ nie podziela stanowiska wnioskodawcy, że na gruncie obowiązujących przepisów podatkowych zmiana decyzji o sporządzeniu jednostkowych sprawozdań finansowych według MSSF należy taktować jako neutralne podatkowo.

*Zasady rachunkowości określone w MSR mogą powodować zmianę charakteru umów ubezpieczenia, mogą zostać uznane za instrumenty finansowe co w efekcie spowoduje **obowiązek rozwiązania rezerw techniczno – ubezpieczeniowych**. Wtedy na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych **powstanie przychód podatkowy w wysokości kwot stanowiących równowartość zmniejszenia stanu rezerw techniczno – ubezpieczeniowych**.*

Organizowanie sieci sprzedaży

Organizowanie sieci sprzedaży

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, grudzień 2012 r.

*Wnioskodawca będzie wykonywał różnego rodzaju czynności zmierzające do **wyszukiwania i nawiązywania współpracy z Brokerami oraz koordynowania współpracy** pomiędzy Ubezpieczycielami a niezależnymi Brokerami. Usługi świadczone przez Wnioskodawcę będą w rezultacie rozumiane jako **usługi menadżerskie** - polegające na wspieraniu Brokerów prowadzących profesjonalną działalność na lokalnym rynku ubezpieczeń w odniesieniu do produktów ubezpieczeniowych oferowanych przez Ubezpieczycieli - bez wchodzenia w stosunki umowne z ubezpieczonymi. Innymi słowy, **nie zmierzają one do zawarcia umowy pomiędzy klientem a Ubezpieczycielem, a jedynie obejmują obsługę pewnych procesów** związanych ze świadczeniem przez Ubezpieczyciela usług ubezpieczeniowych. Mając na uwadze przedstawione okoliczności sprawy stwierdzić należy, iż czynności wykonywane przez Wnioskodawcę na rzecz Ubezpieczyciela nie stanowią usług pośrednictwa w świadczeniu usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, korzystających ze zwolnienia od podatku, zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 37 ustawy o podatku od towarów i usług.*

Organizowanie sieci sprzedaży

Wyrok WSA w Warszawie, lipiec 2013 r.

*Celem współpracy Spółki z brokerami i ubezpieczycielami jest zwiększenie liczby zawieranych umów ubezpieczeniowych, jednak w ocenie Sądu taki związek jest niewystarczający dla uznania usług świadczonych przez Skarżącą za usługi pośrednictwa. W braku legalnej definicji sformułowania "usługi pośrednictwa" należy uznać, że są to czynności mające na celu wskazywanie okazji do zawarcia umowy. Działalność spółki należy scharakteryzować jako świadczenie usług za wynagrodzeniem nie mających jednak na celu zawarcia umowy ubezpieczeniowej. Usługi świadczone przez Spółkę **mają charakter menadżersko-organizacyjny i są jedynie elementem usług pośrednictwa świadczonych przez Brokerów.***

Usługi zarządzania i administrowania

Usługi zarządzania i administrowania

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, lipiec 2013 r.

*Świadczone przez Wnioskodawcę usługi w zakresie zarządzania administracyjnego i prowadzenia rachunkowości ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych obejmują **opracowywanie i aktualizację polityki rachunkowej funduszy, sporządzanie raportów i sprawozdań funduszy, badanie poprawności dokumentów księgowych, wycenę jednostek uczestnictwa, ustalanie zobowiązań, wartości aktywów.** Zatem należy uznać, iż świadczone usługi **noszą znamiona usług w zakresie sprawowania zarządu, administrowania, dotyczą bowiem istotnych czynności związanych z rachunkowością i sprawozdawczością towarzystw ubezpieczeniowych.** Ponadto usługi świadczone przez Wnioskodawcę na rzecz instytucji finansowych tworzą odrębną całość oraz są specyficzne i istotne dla zarządzania tymi funduszami. Zatem w świetle wniosków płynących z przytoczonego wyżej orzeczenia TSUE C-169/04 niewątpliwie mieszczą się w zakresie art. 43 ust. 1 pkt 12 ustawy, który stanowi implementację przepisu art. 135 (1) (g) Dyrektywy 2006/112/WE.*

Deloitte.

Jakub Żak

Partner

Email: jazak@deloittece.com

Tel. +48 (22) 511 06 52

Rafał Garbarz

Starszy Menedżer

Email: rgarbarz@deloittece.com

Tel. +48 (22) 348 37 10

Mikołaj Michalski

Starszy Menedżer

Email: mmichalski@deloitteCE.com

Tel. +48 (22) 511 05 83

Zuzanna Rosińska

Menedżer

Email: zrosinska@deloitteCE.com

Tel. +48 (22) 511 06 84

Michał Chyła

Menedżer

Email: mchyla@deloittece.com

Tel. +48 (22) 511 07 36

Ewelina Gryczyńska

Menedżer

Email: egryczynska@deloittece.com

Tel. + 48 (22) 511 06 85

Hubert Żółw

Radca prawny, Managing Associate

Email: hzolw@deloittece.com

Tel. +48 (22) 348 35 62

Tomasz Wojnarowicz

Radca prawny, Managing Associate

Email: twojnarowicz@deloittece.com

Tel. +48 (22) 348 37 12

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/pl/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.